

EU-krönikan

Anton Nilsson, ministerråd

EU:s tid är nu, skulle man nästan kunna säga. I tider av stor geopolitisk oro finns det ett större behov än på länge för en trygg och stabil punkt i tillvaron. Mycket tyder på att det är EU som kommer att vara det den närmaste tiden.

Runt om oss stormar det. Ingen har missat att USAs nygamla president har börjat sin mandatperiod med buller och bång. USA är och har länge varit en av våra närmaste allierade men det finns såklart stora frågetecken kring hur samarbetet kommer att se ut den närmaste tiden. Samtidigt fortsätter Kina att föra fram positionerna och i skrivandets stund ser vi potentiellt utmanande nyheter på AI-området. Och då har vi inte ens kommit in på Ryssland, som inte visar några som helst tecken på att ändra sin farliga politik.

Eftersom vi står mitt i allt det här är det inte så konstigt att många är bekymrade för framtiden. Med det är samtidigt viktigt att komma ihåg att vi lever i en på många sätt fantastisk del av världen. EU är världens näst största ekonomi och den ekonomi som handlar mest av alla. Vi lever länge, vi har höga standarder när det kommer till sociala frågor och miljö, vi har en större jämlikhet än alla våra globala konkurrenter och så vidare. Vi har dessutom välutbildad arbetskraft, flera historiskt starka företag på en stor inre marknad. Vi har stabila institutioner och transparenta samhällen och en rättsstat som andra delar av världen bara kunde drömma om.

Det talas mycket om att EU har problem med konkurrenskraften och visst, det stämmer. Samtidigt är det viktigt att inte låta bilden blir allt för mörk där heller. EU är fortfarande en plats där många innovationer blir till,

EU:s andel av världens nya patent ligger trots allt på samma nivå som USA:s och Kinas.

Under det kommande åren kommer det alltså vara mycket upp till EU att stå upp för sådant som frihandel, en regelbaserad världsordning och arbetet mot klimatförändringarna. Men för att lyckas med det måste EU se om sitt eget hus också. Arbetet för energisäkerhet, regelförenklingar och tillgång till kapital verkar ligga först på listan. Det blir intressant att se vilka konkreta förslag vi kommer att se på de här områdena de kommande månaderna.

På Ålandskontoret gör Amanda sin sista vecka. Men trevligt nog innebär det inte att hon lämnar Bryssel och EU-frågorna. Det är alltid lika roligt att se hur praktikanter utvecklas under tiden på Ålandskontoret och det är bra och viktigt för Åland att nya, unga människor lär sig mer om hur EU fungerar och blir goda Ålandsambassadörer i EU-systemet. Näst i tur är **Anni Savolainen**, mer om henne i nästa nyhetsbrev!

Hälsningar från Bryssel!

Amanda Fagerström, praktikant

Nu är den här, min sista krönika som praktikant vid Ålandskontoret i Bryssel.

Om några dagar är det exakt två år sedan jag kom till Belgien för första gången för mitt Erasmus+ utbyte. En av de första sakerna jag och min nyfunna ukrainska vän Natsia gjorde var att besöka EU-kvarteren här i Bryssel. Det var iskallt och grått den dagen, men vi kände oss ändå inspirerade av tanken på att en dag få arbeta i någon av dessa byggnader. Nu kan jag glatt säga att jag har gjort just det.

Det är svårt att inte känna sig lite vemodig. Den känslan har smugit sig under den senaste månaden. Den sista arbetsgruppen, mitt sista Coreper-möte, den sista lunchen och, förstås, den sista 35-centskoppen kaffe i Justus Lipsius vinröda korridorer. Samtidigt kommer arbetet här att fortsätta precis som vanligt även efter jag lämnat tillbaka mitt passerkort. Alla lagförslag jag har följt kommer att fortsätta malas och förhandlas, och om de godkänns kommer de leva vidare som lag.

Utifrån kan EU verka väldigt komplicerat och jag kan medge att så är det även från insidan. Det blir lätt så när experter från 27 medlemsstater och sedan 720 direktvalda Europaparlamentariker ska säga sitt. Det har varit en fantastisk läromöjlighet att följa den här processen på så här nära håll och jag kan inte tänka mig någon annan praktikplats där fått denna insyn. Åland får också en enorm fördel av att ha ett kontor här i Bryssel med närhet till viktiga diskussioner och förhandlingar. Det är också en förträfflig chans för Åländska studenter att få följa med EU:s lagstiftningsprocess från insidan. Jag vill också tacka Anton för denna tid och alla goda råd!

Mina brysseläventyr fortsätter, men denna gång i europaparlamentets korridorer där jag ser fram emot en fartfylld vår.

Med det tackar jag för mig!

Von der Leyen betonar av vikten av globalt samarbete på WFE

HANDEL "World Economic Forum" samlar årligen världens politiska och ekonomiska ledare i alpstaden Davos, Schweiz, för att diskutera globala utmaningar. EU-kommissionens ordförande **Ursula von der Leyen** använde sitt tal för att lyfta Europas roll i den globala ekonomin. Hon betonade att EU inte bara ska hantera världens stora utmaningar utan också leda vägen framåt, särskilt när det gäller att skapa nya handelsrelationer och vara föregångare i klimatomställningen.

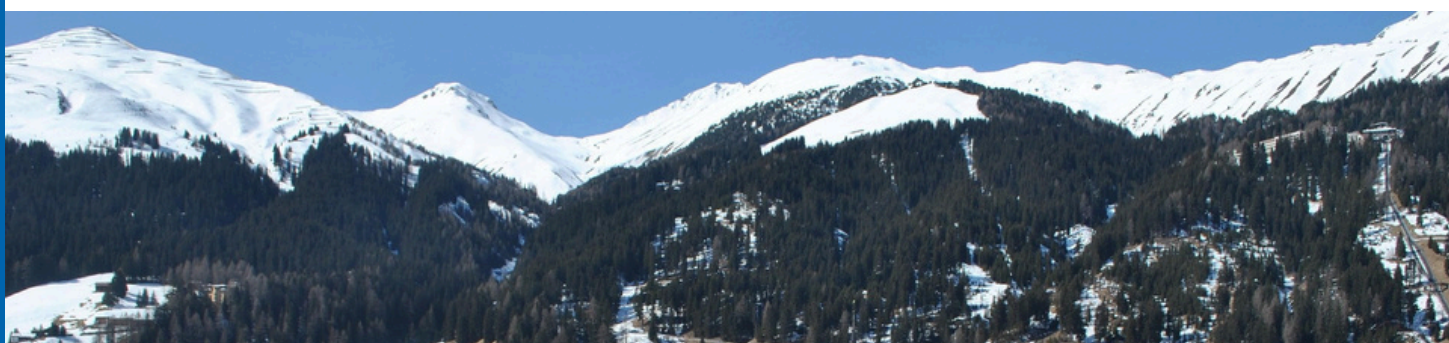
I sitt tal konstaterade von der Leyen att det finns en kontrast mellan de nya protektionistiska tendenserna och den optimism för globalisering som sågs i början av 2000-talet. "Det här århundradet började med stora förväntningar. För 25 år sedan var hyperglobaliseringens era på väg att nå sin höjdpunkt. När försörjningskedjor blev globala, lyftes hundratals miljoner människor ur fattigdom, särskilt i Indien och Kina," påminde hon om. Hon noterade även att teknologi sågs skulle bidra till välstånd och fred. Idag är vi istället oroliga över sociala mediers påverkan på demokratin.

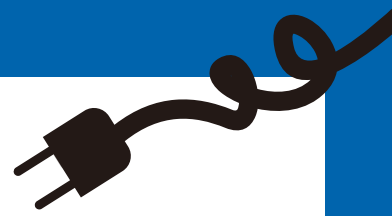
Von der Leyen nämnde inte Trumps hot om nya handelstullar mot EU direkt, men betonade de viktiga historiska och ekonomiska banden Europa och USA. Bland annat lyfte hon hur Europeiska företag sysselsätter över 3,5 miljoner amerikaner, och att två tredjedelar av alla amerikanska investeringar utomlands går till Europa. Med detta i åtanke är det viktigt att fortsätta samarbeta med USA, menar hon.

Efter att USA kort innan mötet valt att lämna Parisavtalet för andra gången, passade von der Leyen på att betona att EU kommer att fortsätta hålla fast vid en ambitiös miljöpolitik. Samtidigt underströk hon att den inte ska stå i vägen för industrins utveckling. Hon uttryckte också att EU vill samarbeta med vänner och nya samarbetspartners som delar samma mål. Budskapet var rätt tydligt och reflekterar den nya kommissionens anda: om det finns ömsesidiga fördelar att uppnå, ska EU vara öppet för affärer.

I osäkra geopolitiska tider visar von der Leyen alltså att EU fortsatt kommer att stå för fri handel, en regelbaserad världsordning och åtgärder för att minska klimatförändringarna.

Intresserad av att läsa hela talet? [Klicka här!](#)

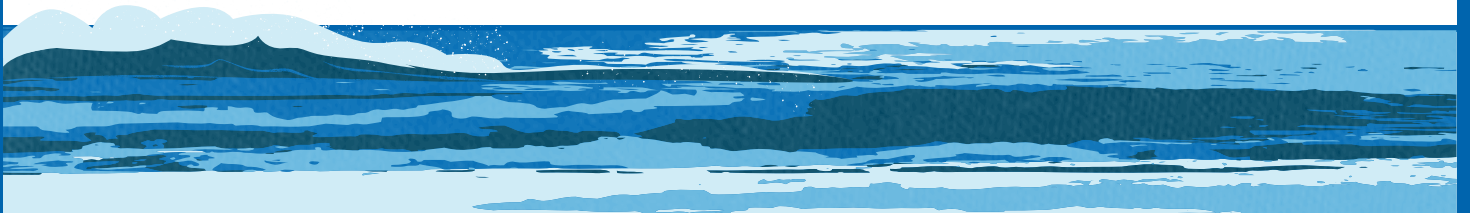
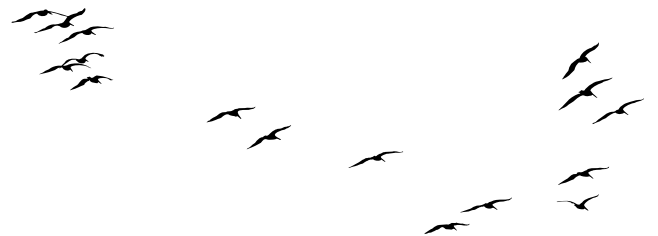
Den ryska skuggflottan och misstänkta kabelsabotage i Östersjön

ÖSTERSJÖN Den ryska skuggflottan och kabelsabotage har blivit återkommande begrepp inom den nationella politiken, vid EU:s institutioner och i medierna. Säkerheten för Europas kritiska infrastruktur har satts högt på dagordningen, inte minst av Polen som just nu är ordförandeland för Europeiska unionens råd. Under de senaste åren har flera misstänkta sabotage i Östersjön uppdagats, vilket visar på sårbarheten i Europas energiförsörjning och kommunikationsnät. Många undrar hur Europa bättre kan förbereda sig för och motverka attacker riktade mot viktig infrastruktur.

Eftersom EU inte är en försvarsallians är det Nato och de nationella regeringarna, som ofta tar det huvudsakliga ansvaret för säkerhets- och försvarsfrågor. Men hybridattacker, där statliga och icke-statliga aktörer använder sig av kombinationer av cyberattacker, desinformation och fysiskt sabotage, kräver också ett bredare och mer samordnat svar. Här kan EU spela en viktig roll genom att stödja medlemsstaternas motståndskraft, menar till exempel Sauli Niinistö som nyligen färdigställde en rapport till kommissionen om ämnet.

EU kan exempelvis erbjuda finansiering och resurser för att stärka den kritiska infrastrukturen, såsom energiförsörjningsnät och digitala kommunikationssystem. Genom initiativ som "Critical Infrastructure Resilience Directive" och samarbeten mellan medlemsstaterna kan EU bidra till att skapa gemensamma standarder och regler för att skydda viktiga tillgångar. Dessutom kan EU underlätta informationsutbyte mellan medlemsländer och främja utbildning och övningar för att förbättra reaktionen på hybridattacker.

Med andra ord finns det redan EU-resurser och lagstiftning på området, men implementeringen i medlemsstaterna har varit långsam. Svaret på frågan om det behövs bättre lagstiftning eller bara bättre implementering beror på vem du frågar. Hur som helst är det en fråga som aktivt kommer behandlas under våren.

Trumps uttalanden om Grönland väcker känslor runtom EU

GRÖNLAND Den amerikanske presidenten **Donald Trumps** uttalanden om att vilja ta över Grönland väckte storuppståndelse och skapade diplomatiska spänningar innan hans ens tillträtt som president. Under ett möte med reportrar i Ovala rummet beskrev Trump Grönland som strategiskt avgörande för USA och betydelsefullt för den globala säkerheten. Det som väckte mest kontrovers var dock hans påstående om att Danmark snart skulle ge efter om USA beslöt sig för att ta kontroll över territoriet. Dessutom påstod han att det var grönlänningarnas egen vilja att bli en del av USA. I en intervju svarade Trump att han inte kunde utesluta användningen av militär eller ekonomisk makt för att ta över Grönland, vilket fick flera statsministrar, inte minst Danmarks, att reagera.

Efter dessa uttalanden meddelade Trumps son, **Donald Trump Jr.**, att han skulle besöka Grönland. Trots att han sa att resan var privat, spreds videoklipp på sociala medier där han landade i Nuuk och möttes av Trump-anhängare.

Många såg både Trumps uttalanden och sonens besök som en provokation. Danmarks statsminister, **Mette Frederiksen**, betonade att Grönland är en självstyrande del av Danmark och att grönlänningarna själva avgör sin framtid. Den grönländska regeringen, Naalakkersuisut, svarade att Grönland inte är till salu, men att man är öppen för samarbete med USA kring försvar och gruvarbete. Även flera EU-länder har reagerat och visat sitt stöd för Danmark.

Varför Grönland?

Grönland är ett självstyrande område inom Danmark med en befolkning på 57 000. Åland och Grönland har alltså på flera sätt en likande status som självstyrt området och vi har länge samarbetet i till exempel Nordiska rådet. Trots sina stora tillgångar på mineraler, olja och naturgas är Grönlands ekonomi beroende av fiske och stöd från Danmark. Huvudstaden Nuuk ligger närmare New York än Köpenhamn. På ön finns även en viktig amerikansk militärbas eftersom Danmark och USA samarbetar inom NATO.

Relationen mellan Grönland och Danmark har länge varit pikant. Fram till 1953 var Grönland en dansk koloni, och även om självstyret har stärkts, känner många grönlänningar fortfarande att de blivit orättvist behandlade. Nyligen avslöjades att över 4 500 grönländska tonårsflickor mellan 1960- och 1970-talet fick kopparspiraler insatta utan deras vetskap eller samtycke, troligtvis för att minska födelsetalen på Grönland. Samtidigt är minnet fortfarande starkt från utredningen av hur de gick med de grönländska barnen som under 1950- och 1960-talen togs från sina familjer och skickades till Danmark för att anpassas till dansk kultur. Dessa avslöjanden har givetvis väckt stark ilska på Grönland. Grönlands premiärminister, **Múte Bourup Egede**, har beskrivit dessa handlingar som folkmord och han anser att Grönland borde bryta banden med Danmark och bli en självständig stat.

Förutom att Grönland ser ut att ha en fot utanför dörren när det gäller en eventuell separation från Danmark, är ön geostrategisk viktig. Grönland har många av de råvaror som EU behöver för den gröna omställningen. Dessutom är Grönlands geografiska läge i det smältande Arktis, mellan USA och Ryssland, strategiskt intressant för flera globala aktörer. Vad som kommer att hända den närmaste tiden är fortfarande oklart, men Grönland har definitivt seglat upp som en av de mer intressanta, geopolitiska frågorna.

EU:s nya handlingsplan för att stärka cybersäkerheten inom hälso- och sjukvården

SJUKVÅRD I början av januari presenterade Kommissionen en ny handlingsplan för att stärka cybersäkerheten inom hälso- och sjukvården i EU. Planen är en del av den nya kommissionens löften för de första 100 dagarna av mandatet. Det är också den första handlingsplanen som den nuvarande kommissionen har lanserat.

Nya, digitala lösningar kan göra mycket nytta inom hälso- och sjukvården. Samtidigt finns alltid risken att känslig persondata hamnar i fel händer eller att någon orsakar allvarliga störningar. Därför vill kommissionen nu hjälpa till att skydda och förbereda sjukhus och andra vårdgivare från cyberattacker.

Planen fokuserar på flera områden, bland annat förebyggande åtgärder för att minska riskerna, förbättrade metoder för att upptäcka hot, och stöd för att hantera och återhämta sig från incidenter. Ett särskilt fokus ligger på att utveckla ett EU-omfattande varningssystem för att snabbt kunna reagera på nya hot, samt att erbjuda utbildning och andra resurser till vårdaktörer.

EU har dock endast stödjande befogenheter när det gäller både cybersäkerhet och hälsa. Kompetensen ligger kvar hos medlemsstaterna. Därför bygger handlingsplanen på att stödja och samordna de nationella insatserna genom rekommendationer, snarare än på ny EU-lagstiftning.

[Klicka här för att läsa hela handlingsplanen!](#)

Mejlet skickas av Ålands landskapsregerings representant i Bryssel. Nyhetsbrevet skrivs och redigeras av Amanda Fagerström. Tanken är att mejlet ska sammanlänka ålänningar med EU-frågor på agendan. Hör av er om ni har frågor eller specifika EU-ärenden ni vill att vi bevakar.

[Föregående nyhetsbrev hittar du här!](#)

Ni når oss via:

anton.nilsson@gov.fi & amanda.fagerstrom@gov.fi

Facebook: [Ålands landskapsregering i EU](#)